

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

LA SENMANA

Si solzament la mitat de las ideas qu' en la sessió del dimecrés varen exposarse al Congrès poguessin arribar a convertirse en fets tangibles, jaqueix sí que—ab molta més rahó que la que días enrrera va consagrarse a la Marina—deuria ser calificada de *sessió històrica!*

Se discutía el pressupost d' Instrucció Pública, qu' es, ab el de Foment, la base sobre la que s' edifican els pobles forts, lliures y grans, y cal reconèixer que no fou aquella discussió del tot inútil. Quan no per altra cosa, per las veritats qu' en ella 's digueren y per la confessió explícita, casi per tots els oradors formulada, de que a Espanya, en materia d' Instrucció, tot, tot absolutament está per fer.

No tenim escolars—escolars dignas de portar aquest nom,—no tenim mestres, y perque la nostra situació sigui més espantosa, no tenim medis de ferne.

El pressupost de cultura, ridícul, migrat, se gasta sense tó ni só, y d' ell no 'n trayém altre resultat que quedarnos sense cultura y sense diners. Els mestres compleixen automàticament la seva missió, ab els ulls a la minutera del rellotge y 'l pensament en la paga, sempre petita, si 's mira a la cantitat, pero molts cops grossa—segons el diputat Sr. Perojo—si 's té en compte las pocas horas que treballan.

¿Qué ha de fer, donchs, el país?
Ben clar va dirse dimecrés al Congrès. Hi ha que trassar un nou plan d' ensenyansa, pero un plan ra-

dical, a l' altura de las necessitats de la época. Viuim, en aquesta materia, com vivíam l' any 45, y aixís no es possible fer cultura, ni aixecar la patria, ni pensar en obrir el béch en el concert de las grans potencias.

El mal es que som a Espanya y...
De lo que va dirse dimecrés al Congrès ¿quí se 'n recorda ja avuy?

Capítul de política extràngera.
Desde la llunyana Persia—no tan llunyana per la distancia que d' ella 'ns separa com per l' escassés de relacions directas—ens arriban aquests días notícias de la profunda transformació qu' en sentit democràtic s' está operant en aquell país, governat fins ara a la oriental, qu' es lo mateix que dir a cops de sabre ó a puntadas de peu.

Ja temps enrrera el Shah, cedint de mala gana a las repetidas instancias de la opinió, hagué d' avenirse a establir una parodia de sistema constitucional, ab la seva cámara legislativa y 'l seu ministeri responsable; pero, apenas implantada la reforma, tement sens dupte el soberá haverse excedit, comensá a intrigar pera destruhirla, contant, com sempre contan els monarcas en aquests cassos, ab el decidit concurs dels elements reaccionaris del país, enemichs, de tota llibertat que p' guí traduhirse en merma dels seus privilegis.

D' aquesta lluyta, sorda al principi y plena d' emboscadas, n' es filla l' actual agitació; agitació que, passant dels esperits a las mans, ha trascendit al carrer, ahont hi ha hagut ja no pocas cruentas agar-

Casa propietat del conegut revolucionari Don Alejandro Lerroux

Está situada al carrer de Rafael Calvo, número 1, en un dels barris més aristocràtics de Madrid. La casa té per vehinas las dels condes de Romanones y de San Bernardo y 'l palacio de Indo. No gayre lluny hi ha la famosa vaquería de la Castellana, ahont la *high life* de la cort va a pendre llet totas las tardes.

ENTRE LA MISERIA Y LA LLEY

Actual situació del treballador espanyol

—¡Aquí no hi pots viure!... ¡Foral

—¡D' aquí no 'n surt ningú!... ¡Entera!

radas entre 'ls partidaris del vell i 'ls del nou sistema.

Com es de suposar, la primera victima d'aquesta tiventor ha sigut la premsa.

¿Per qué?... Perque en un article dedicat al Shah, va tenir l'humorada de ferli aquestes significatives preguntes: Magestat, ¿stens present la historia del rey d'Inglaterra? (Carlos I, el rey decapitat) ¿Recordas las aventuras de Luis XVI? (El rey guillotinat.)

Aquest sol fet dona una idea de la temperatura que 'l termómetro políthich persa está marcant en 'l actual moment históric.

La broma d' Africa segueix el seu curs natural. Els francesos, penetrant pacíficament al Marroch á forsa de canonadas.

El sultán, enmallevantlos diners pera introducir la civilisació en el seu imperi... D'aquests dos compares ¿qui enganya á qui? Ecco el problema.

PIF-PAF

La vida á l' Encant

ELS ferits d'allá baix al pont de la riera de Riudecanyas, encare se 'n curan y encare se 'n moren, quan un altre accident ferroviari també á prop de Cambrils, ens avisa l' eventualitat de novas catástrofes.

que tot se posa á punt de fer desgracias, y diguin lo que vulguin, un mecanisme que s' espantia sovint no está pas bé. L' explotació dels carrils no n' está de bé, ni n' estará mentres s' ensorri un pont ó 's topin dos trens.

Lo que fa por de pensar es que si succeeixen accidents evitables, que costan vidas humanas, es perque 'l progrés de l' humanitat al sigle XIX ha sigut manco; no igualadas las aplicacions científicas y las milloras al benestar de las minorias, ab l' avens del sentit moral práctic y ab sas aplicacions al benestar de tothom.

El despreci de la vida humana passa ja de tota mida ab l' automóvil, qu' es un carril esbojarrat. La locomotora, que corre furienta per un camí tancat, corre are més furienta per carreteras y carrers.

Dibuixen y escribíu, vasalls de Don Prudenci, mateu de tant en quant la Solidaritat, pinteunos sovint llyutas, en las qu' Ell sempre venci exhibint las banderas, dihent qu' hem fracassat. Explicque á tothom que sols fem ximplerias, qu' en Salmerón l' idea, vilment traicioná, qu' en Marial fent cartas, no més díu tonterias.

plici de sigles enrera. Quan la máquina estigui amansida será símbol de Maternitat.

El carril ja nasqué esferèhint. No se sabia que matava y ja feya por. Heu de contar que la primera locomotora ja corria al 1814, y al cap de disset anys encare no s' atrevían á pujar els passatjers al tren de Londres á Birmingham.

Lo curios es que la por no era de caure, sino al revés, d' anar enlayre. La gent, y els sabís, deyan que volant el tren d' aquella manera desatentada arribaria á no tocar els rails y fugiria de la vía. Van extindres els camins de ferro ab petitas milloras, sempre calculant pera 'l material fixo un pes y una velocitat molt poch superiors al pes y á la velocitat dels primers trens.

Aquest despreci de la vida humana s' ha d' acabar. L' enginy que ha inventat maquinaria de tan sorprendente perfecció té l' deber de rescatar las sevas culpas y no cal sínó que s' ho proposi pera conseguirlo.

El despreci de la vida humana passa ja de tota mida ab l' automóvil, qu' es un carril esbojarrat. La locomotora, que corre furienta per un camí tancat, corre are més furienta per carreteras y carrers.

Jo no estich segur, ni aquí dalt. M' han dit que 'ns fan una carretera fins al monastir. ¿Qui sab si hauré de malehir al automóvil, compendi de maravillas, jo, home absolutament modern, modernista, futurista, més futurista que l' Alomar!

MAGI PONS Vilanoveta d' Escornalbou.

AMUNT Y CRITS

Dibuixen y escribíu, vasalls de Don Prudenci, mateu de tant en quant la Solidaritat, pinteunos sovint llyutas, en las qu' Ell sempre venci exhibint las banderas, dihent qu' hem fracassat. Explicque á tothom que sols fem ximplerias, qu' en Salmerón l' idea, vilment traicioná, qu' en Marial fent cartas, no més díu tonterias.

(*) Vegis la primera plana de El Progreso de 4 de octubre de 1907.

busquen rams y lletereros, probant aixís qui són; pero dech advertirvos, que ab tanta saragata no lograreu ¡oh sabís! pas amagarnos l' ou.

T. RUSCA

que en lloch de caminar drechs sobre 'ls peus no anesim tots de quatre grapas.

Dimars al Congrés, mentres s' estava discutint el pressupost d' Instrucció y 'l diputat Sr. Martín Rosales feya un discurs plé d' atinadas observacions, molt dignas de ser tingudas en compte, el Sr. Rodríguez Sanpedro, ministre del ram, que assistia á la sessió, ¿saben com feya?

En un país ahont, en els moments solemnes en que 's tracta de la inversió dels diners destinats á la il·lustració del poble, el ministre d' Instrucció Pública dorm, ¿cóm hi ha qui en serio s' atreueix á parlar de regeneració desde arriba, ni desde abajo, ni desde en lloch?

¿Ah! Si la nació no fa un esforç suprém y no 's treu depressa, molt depressa, del davant á tots els Rodríguez Sanpedros que la desgovernan, creguin qu' está ben fresca la pobra Espanya.

Tot just fa com qui díu quatre días que 'l doctor Calzada es á Madrid y ja parla de tornarse'n á América.

Y no es que 'l distingit diputat republicà no hagi sigut allí rebut ab todas aquellas consideracions que per la seva representació y pel seu talent se mereix.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

Referintse á aquest lamentable assumpto, un periódich de Madrid fa revelacions curiosas.

treu de la pastanaga, ¡y químicament se formula aixís: C³H⁷O²C³H⁷.

Y vet' aquí com se reconcilian la ciencia y la religió.

L' altre dia publicava El Diluvio una carta firmada pel regidor D. Guillém López, en la qual se dirigian á la Guardia Municipal acusacions d' una gravetat extraordinaria.

Pero ara resulta que la carta en quèstió no es del Sr. López y que 'l periódich que la va publicar sigué sorprès en sa bona fé per algun amich del enredo y del escándol.

El tinent d' alcalde Sr. Magrifiá ha passat pel trance dolorós de veure morir á la seva bondadosa mare.

Sentim vivament la inmensa desgracia que afligeix al nostre amich, qual dolor compartim ab tota l' ánima.

Hi haurá crisis?... ¿No n' hi haurá?... li preguntan nit y dia á n' en Maura, pero en vá; ell els respon que «ja... ja» y sempre igual letanía. —Pero bé, ¿qui es queaurá?... li preguntan nos ab nos; y ell sols deixa veure clá que quan no tingui tant ós hi donará un cop de má.

L' Embaixador espanyol á Roma ha obsequiat ab un gran banquet al nou Nunci de Madrid, monsenyor Vico.

No se sab si á l' hora dels brindis el Nunci va fer alguna declaració ab la copa de xampany als dits. Se suposa que diria algo important, pero que va quedar en secret... entre 'ls comensals.

Enrich Maret, el brillant periodista y polítich francès, acaba d' escriure una frasse que pinta tot un sistema.

«Us asseguro que tenim una manera de fer lleys, —ha dit— que n' hi ha per morir-se de riure. Y parlo ab coneixement de causa, perque jo n' he fet de lleys.»

Circulan ab molta abundancia bitllets falsos de cent pessetas dels de la última emissió. Com qu' están molt ben imitats, s' assegura que son variadas las casas de banca que se n' han empassat.

D' un article de donya Jacinto Benavente que publica un diari de Madrid: «No hay duda: de los tres enemigos del alma, la carne es el más combatido entre las personas distinguidas...»

Llegeixo ab estupefacció que 'l nostre govern acaba de inventar un nou impost, que com es natural caurá de plé sobre las costellas del treballador.

El nou escura-butxacas se titulará: Tribut de prestació personal y tindrà per objecte recabar de tots els ciutadans un tant de horas de treball en benefici del comú, sintetisat en els municipis. Y naturalment, els que no puguin pagar-lo en treball, l' haurán de pagar en diners... qu' es á lo que 's tira.

Donchs jo quan vaig llegí aixó de la prestació, havia entés

Congrés Catalá de Joventut Republicana

no escrits, pera que 'l lector hi trobés sempre un eco de veu insinuant i persuasiva, com en una tertulia de confraternals obrers, entre dues tongades de feina.

Sabeu, amics, que próximament va a celebrar-se a Barcelona un Congrés de joventut republicana.

Joventut. —Republicana. —Fixeu-vos en l'encoblaement dels dos mots.—Es veritat que digué Lamar-tine: «No hi ha cor de vint anys que no sia republicà.»

Sabeu, amics, que próximament va a celebrar-se a Barcelona un Congrés de joventut republicana. De la significació d'aquet fet vaig a parlar-vos, ràpidament, ara.

Sabeu, amics, que próximament va a celebrar-se a Barcelona un Congrés de joventut republicana. De la significació d'aquet fet vaig a parlar-vos, ràpidament, ara.

sola paraula, la malaltia que ha matat aqueix republicanisme: és que era un partit essencialment burges.

En quant a la joventut espanyola, ¿és que en aquells dies, quan els temperaments eren somesos a una viril experiéncia, alçà tampoc un crit de llibertat i d'esperit nou entre l'estúpido chor de la turba multa?

Per aixó en els moments de prova l' partit republicà —tinguém nosaltres, republicans, el coratge i la noblesa de dir-ho— faltá á son dever, am la sola i gran excepció d'en Pi i Margall, qui quedá gloriósament isolat, magníficament descreditat.

En quant a la joventut espanyola, ¿és que en aquells dies, quan els temperaments eren somesos a una viril experiéncia, alçà tampoc un crit de llibertat i d'esperit nou entre l'estúpido chor de la turba multa?

protesta, la protesta catalana era ja feina de joventut. Doncs per esser protesta republicana, encara ho serà més.—Tota la part de catalanisme que apoia la seva doctrina en una superior adaptació al temps futur; tota la part de republicanisme que entén la república com la plena activitat del poble, dels ciutadans en la cosa pública, sense l'usurpació de cap altre poder, casta, petit Estat, o idolátrica personificació, van a juntar-se, doncs, en forta solidaritat, pera que d'aquesta unió s'engeniari una triple novetat catalana, republicana i juvenil.

Renovació de la joventut; renovació de l'ideal republicà; ¿no bastarien aquestes dues tasques pera promoure la celebració d'un gran Congrés, verb d'un fort moment de nova conciencia, explosió d'un immens cor que sent el batec d'una ona de sang verge? Doncs hi ha encara una condició més de vida i força pera que la pròxima assemblea tingui una acció i un eco sobre la futuritat.

Renovació de la joventut; renovació de l'ideal republicà; ¿no bastarien aquestes dues tasques pera promoure la celebració d'un gran Congrés, verb d'un fort moment de nova conciencia, explosió d'un immens cor que sent el batec d'una ona de sang verge? Doncs hi ha encara una condició més de vida i força pera que la pròxima assemblea tingui una acció i un eco sobre la futuritat.

Renovació de la joventut; renovació de l'ideal republicà; ¿no bastarien aquestes dues tasques pera promoure la celebració d'un gran Congrés, verb d'un fort moment de nova conciencia, explosió d'un immens cor que sent el batec d'una ona de sang verge? Doncs hi ha encara una condició més de vida i força pera que la pròxima assemblea tingui una acció i un eco sobre la futuritat.

Renovació de la joventut; renovació de l'ideal republicà; ¿no bastarien aquestes dues tasques pera promoure la celebració d'un gran Congrés, verb d'un fort moment de nova conciencia, explosió d'un immens cor que sent el batec d'una ona de sang verge? Doncs hi ha encara una condició més de vida i força pera que la pròxima assemblea tingui una acció i un eco sobre la futuritat.

GABRIEL ALOMAR

que, aquest cop, els governants ens deixarien diners.

Després de la mort del rey Oscar, s'ha rebut la trista nova de la defunció de un altre peix gros de la Casa de Sajonia...

Y com si no fossin prou desgracies en una senmana, un telegrama posterior anuncia que'l rey Leopold de Bèlgica està agonitzant.

No guanyarem per roba negra!

Escriuen de Sant Petersburg que passen de 150 els empresonaments de periodistas y gent intelectual.

Al enterarsen en Maura, de segur qu' exclamará: —L' esperit d' imitació!... Un no pot fer res, que desseguida li copian!

Un quènto de L' Asino:

El rey Humbert I truca á las portas del cel. —Qué voleu? diu Sant Pere. —Entrar, respon'l monarca. —No pot ser, mestre; els gentilhomes com vós han de venir á dalt de caball.

El rey se'n torna y pel camí troba á Lleó XIII. —Ahont aneu? al cel?... No us deixaran pas entrar; diu que s' hi ha de venir á caball...

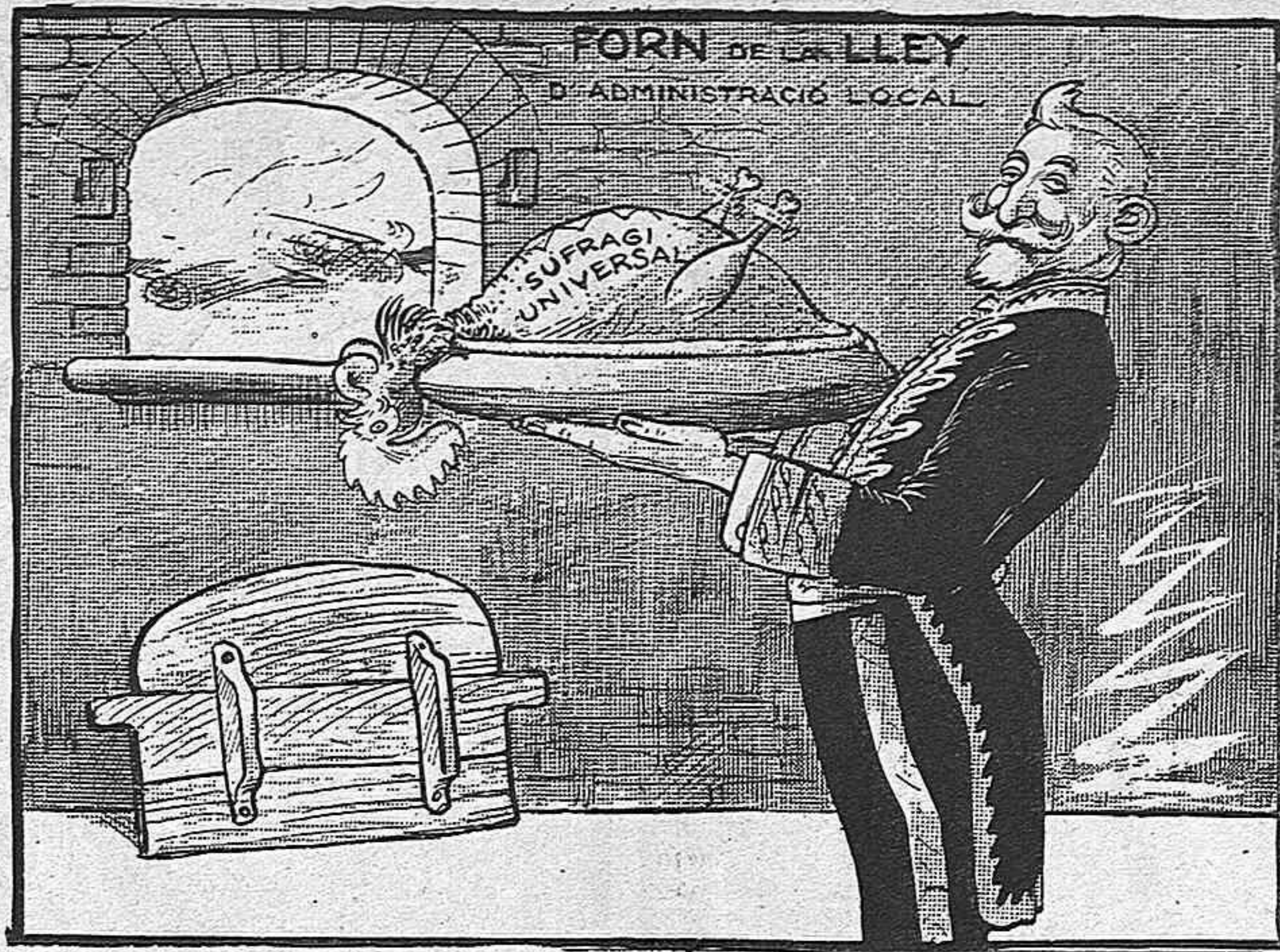
—Aixó ray! fa el papa difunt.—Pujeume á coll-y-bé; jo faré de caball y entraré tots dos.

Aixís ho fan y arrencan á corre cap á la porteria de Sant Pere.

El celestial porter deixa entrar al rey Humbert pero no pas á Lleó XIII, que exclama tot pertorbat: —Peró no heveu dit que...

—Sí, replica Sant Pere, que 'ls gentilhomes deuen haver de venir á caball; pero han de deixar la bestia á fora.

El gall de don Antón

—Ja veurán, ben cuyt y ben arregladet, si 'n serà de gustós!...

en que'l teu pare va darlo per llest; es á di, una gabia hont en confusa barreja hi ha ximples, imbecils, cafres, cobarts, bojós, criminals y una part, bastant escassa, de gent que, sense ser bona, no es tan dolenta com l' altra. Las tevas dolsas doctrinas, per xichs y grans alabadas, servirán únicament de ignominiosa pantalla á tot un estol d' hipocritas y á tot un aixam de sátropas; els teus mateixos deixebles, sense deixar d' invocarte, faltaran vint cops al dia á tas lleys justas y sabias, y passats cent ó mil anys, veurás á la rassa humana, més dolenta, més perversa, més cruel, més despreziable que'l dia en que tú en la creu morires entre dos lladres, ben convenut de que feyas obra seria y de durada y de que ja al món s' havían acabat penas y llágrimas.

El semblant del bon Jesús, que mas primeras paraulas, havia escoltat somrient, al sé aquí va ennuvolarse. Girá el capet poch á poch, va donarme una mirada y al clavá en mí 'ls seus ulls me va semblar que plorava.

C. GUM

ja que no més serveix perque se 'ls sorprengui nuhets y tal com son. Y la figura núa, no hi há més, es precis que siga molt correcta perque no repugni!

La demomondaine (quan pertaneix á la classe baixa ne dihém barrám), que en tot hi ha de haver las malehidas classes), aferrada del bras del heréu d' algún opulent industrial, llença al ayre las perlas sonoras de sa estúpida rialla, rialla de dona viciosa y farta d' aburrimient, mentres se cimbreja lluhint soncos de seda fina y branda son cap marejat pels vapors del xampany.

Algunes vegadas se recorda, y sempre contra la seva voluntat, que aquella nit es l' aniversari d' aquella altra nit que, segons diuen, nasqué un noyet nomenat Jesús, y al que festonejava ella també quan vivia en la casa de sos pares, allá al poble, vestint una faldilla de franela de cotó y alentant son cor aqueixa guspira divina que se'n diu ignoscencia.

Llavoras arrufa 'l nas y se li arruga 'l front, y prodigant deliciosos mimos de coqueta demana al tísich que la acompanya alguna joia més, una pulsera d' or, un collar de diamants, qualsevol cosa que suposi un miler de jornals del obrer, el pa de molts families que reventan de fam... y de cobardia. L' hereu tísich accedeix joyós, y 'l vel romántich deixa lliure á la opulenta pecadora.

No 'us indignéu, companys: aquest assumpto no val pas més que l' altre. En un y altre, la festa de Nadal arrastra per damunt de la inmundicia de la terra tot el repugnant espectacle de la brutalitat humana. Fins aquí, la tradició, en la forma ab que festeja la diada, no es tendra ni es horrible: es simplement molesta.

Pera esser trágica, li sobra vulgaritat, companys.

II

La festa de la llar doméstica resulta sempre sagrada, perque tanca lo poch que de santitat es possible en lo humá.

Peró la festa es dolorosa en la llar del pobre y, no 'us cámpiga dupte, més dolorosa es encare en la del rich. Aquesta afirmació sembla un joch de paraulas combinadas pera produhir un cop d' efecte, y no obstant, es la pura realitat.

Es dolorosa en la llar del pobre, perque aquest, pera poderse divertir unas quantas horas en companyia de sa familia, al objecte de honrar el naixement d' un Deu que, com tots els deus, ja comensa á agonitzar, se veu obligat á menjar-se per endavant el pa de molts días de suhadas.

Després, á l' ser demá, vindrá l' estalvi, la privació, el treball demoleedor per l' home, y la anemia que aniquila als fillets, y la miseria que exaspera á las mares.

¿Hi há alguna cosa més real ni més dolorosa que aquesta?

¿Que nó, heu dit? Donchs jo dich que sí: hi ha el dolor que la festa de Nadal ofereix al observador en la llar del rich.

Ho es més, perque aquest dolor, ni sisquera es respetable, com l' altre que imposa; es un dolor grotesch, hipocrita, estafalari, que fa riure, com fan riure las queixas dels putxinetlis. Més las frases sonoras hi son de massa aquí; aném als fets.

Els pares adinerats, que han acumulat una fortuna sumant céntim ab céntim y gota ab gota, el diner que han escatimat als homes que treballan per ells, y 'l suhor d' aqueixos mateixos homes, se complahen en veure á sos tendres fills com gosan celebrant la vinguda al món d' aquell altre nen que morí més tart per abrigar la sublim quixotada de igualar als homes, y impedir que s' estafi 'l suhor y 'ls jornals.

No se 'ls ocorreix inculcar en los cors, encare purs, de sos petitets, las máximas generosas del altre sublim nen nascut en un estable. Explotan, exprimeixen y son una carga terrible que pesa sobre la humanitat, sense perjudici de riures com bobos davant l' espectacle que presentan sos tendres fills honrant la memoria del mártir d' aqueixa mateixa humanitat.

Aixó es una comedia carnavalesca que, á la primera vista, podrá semblar grotesca ó infame, pero que, en realitat, es dolorosa.

Perque ¿pot haverhi res més dolorós per un pare que 's vegi obligat á enganyar á sos fills, á ser hipocrita, fals y traïdor ab ells, si á un d' aquests fills, en la festa de Nadal, li passa pel cap preguntari:

—Papá, ¿cóm s' explica que nosaltres conmemorém y rendim culte á un Deu que predicá als homes la pobresa, sent aixís que á casa som richs, mentres que hi ha tanta gent que ab prou feynas poden portar camisa y 's moren de fam?

SALT, 16 de desembre

Regna gran efervescencia entre 'ls lerrouixistas, perque saben que per Nadal en el teatro «Antich Cassino» deu estrenarse un drama de dos autors de la localitat, el qual, segons veus, se relaciona ab accions y homes amichs de D. Alacandru. Esperém ab ansia viva l' estrena, pera veure quina cara hi posan els kabilenys de «can Moia».

Posém en coneixement de l' autoritat, (si es que 'n tenim en aquest poble,) que valdrá la pena d' evitar certs abusos que 's permeten molts carreters deixant variats nits en mitj de la via pública, carros que, ab ajuda de la poca iluminació, fan els carrers intransitables, corrent els vehins el perill de trencarse coll y barras. En el carrer anomenat dels «Divuyt duros» es ahont més afecta dit ábit.

MORA LA NUEVA, 14 de desembre

Pera organisar unas festas per la diada de la Concepció, varen sortir per aquest poble unas quantas noyas aconsejadas del nostre carboner y capitanejadas per la célebre Xiqueta de Missa, á captar per las casas y fins á atracar als xicots que pel carrer treballavan. Ab els diners que recullissin havian de fer la festa, perque la inundació va fer prou mals, pero sempre aconselladas del mossén, qui no tenia casulla morada y sense ella no podia dir la missa, els demaná la casulla. (No devia tenir dinerets pera 'l vi ranci, pobret.) Per fi, la casulla la comprá la Xiqueta de Missa, pero al passar comptes, encare no han pogut saber las noyas quant costá la casulla. ¡Bé prou que ho deu saber la Xiqueta! Per fi, 's feu la festa y ballaren cocas á la plassa... algunas noyas, donchs altres, entre ellas la majordona, las ballaren en obsequi al jefe de las higas de Maria dalt de la casa del escarabat, qui més roig que un coralet, ab las mans sota la panxa, se l' aguantava... de tan riure.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 17 de desembre

Lo que passa en aquesta desditzada vila es asquerós y abominable. La opresió ha arribat ja en el seu grau máxim. Desde que la Burguesia lográ arrebatat al Proletariat l' arma de l' Associació, per medi de la violencia brutal, no hi ha forma á la que no acudeixi, per indigna que sigui á fi de tenir al Poble sotmés y esclavivat. Una de las fórmulas que més está en boga, y la que més perversament s' empenyan en sostenir, es la de no permetre que cap treballador pugui cambiar de fábrica. Aixó 'ns dona molt sovint ocasió de contemplar el vergonyós espectacle de que quan una treballadora s' veu perseguida per l' encarregat, tingui que abandonar la població, aixó quan no té que apelar al suïcidi per amagar la seva deshonra. Ultimament una treballadora reclamá lo que li perteneixia á un d' aquests sultans, y li contestá: que si volia cobrarho, tenia que arremangarse las faldillas, paraulas textuales.

Sembla que la justicia estigui desterrada d' aquesta vila. ¿Será precis pèndrensela pel nostre propi compte?

SECCIO OBRERA

NADAL

I

En vigílias de Nadal, parlemne de la gran diada.

En el fondo de todas las tradicions hi há bona part de tendresa; pero hi ha també molt d' horrible. Es l' indret y 'l revés d' aqueixa medalla de fanch, repul-siva ó admirable, segons el cantó en que 's mira, que se'n diu Humanitat.

En la festa de Nadal, lo mateix que todas las festas, y en aquesta evidentment més que en todas las altres, se destacan claras y molt visibles las duas caras de la medalla.

Mirada en lo que pertoca á la llar doméstica es tendra ó es trágica, dolsa ó dolorosa, pero de qual-sevol manera que 's manifesti es sempre digna de que l' observador se deturi á contemplarla.

Al carrer, per regla general, sol ser brutalment molesta: siga la brutalitat mantinguda fins á lo horrible, siga la del ridícul bestial sostinguda fins á lo que causa repugnancia, es sempre lo mateix: brutal.

El bohemí perdulari, el gandul, el borratxo de mals instints, el ratoner qu' escura 'ls calaixos, l' atracador innoble, el pobre mendicant sense pudor y la prostituta desvergonyida, se donan la ma y, al rondar trarletant las cansóns de la diada, passan topant insolentment d' esquiüllada al desamparat, al vensut, al que 's mor de gana, y deixan caure dintre de aquella copa viva, plena á curull de la fel de una ánima, una gota més. El deshereditat, se 'ls mira com caminan acera avall perdentes entre las tenebras de la nit, y somriu irónicament si es un cervell d' inteligencia culta y 's recorda per casualitat del Portal de Betlém y del Gólgota, ó escapan de sos ulls xispas de grossera enveja si es un bestia més ab dret á ciutadania, dels que 's mouhen en nostra civilisació refinada.

Aixó succeeix en lo referent als perduts de baixa condició; en quant als perduts de levita... contemplemos també, companys, y parlemne.

En aqueixa societat rublerta d' or y pedreria, de frach, de gabans de finas pells y capas de valiosos panyos, el quadro es el mateix: sòls ha mudat el color. No fem més que donar un cambi de direcció diametral á la vista, y trobém més llum, pero 'ls mateixos horrors y, com ja se sab que ab horror li convé la fosca, l' augment de llum perjudica als poderosos,

El pare, llavoras, per forza sentirá contrariada la seva conciencia, y pera no confessar la propia infamia, si apesar de tot vol esser sincer, se veurá obligat á contestar:

—Fill meu: ¡quí sab si, després de tot, Cristo no fou més que un gran humorista!...

De considerarlo aixís, hem de reconeixer que 'ls homes som uns cinichs colossals...

N. BAS Y SOCIAS

ABLANT l' altre dia en Maura ab els diputats que forman part de la Comissió encarregada del estudi de la llei d' Administració local, va dir que la opinió de las personas que solen acudir á presenciar las sessions dels Ajuntaments no mereixen ser tingudas en compte.

Més clar; que segons l' avispat mallorquí, no hi ha cap necessitat de que las sessions dels Ajuntaments siguin públicas.

¿Volen una demostració més clara del carinyo que don Anton professa á las corporacions populars?

Avans ell tot ho volia arreglar ab luz y taquígrafos. Ara prefereix ferho á la callada y á las foscas.

¿Qué diable deu estar preparant aquest tio?

Llegeixo: «La premsa publica una carta de varis obrers de California, lamentantse de que 'ls paguin els jornals ab talons cobraders en Banchs que no tenen un céntim.»

Aixó, ray, poden fer una cosa aquests obrers. Que vinguin aquí y que se'n vegin á trobar á don Alacandro.

De segur que aquest els donará tanta feyna com vulguin y no tindrà la pretensió de pagarlos ab talons incobrables.

Els pagará ab discursos y ab diplomas de caballeros del trabajo, hermosament litografiats.

Lo qual, com ja veuen, es molt diferent.

Per apuros grossos, els que actualment passa el desdixat sultán del Marroch.

Ell voldria que las forsas extrangeras restablissin la pau del seu imperi, clavant á las tribus revoltosas todas las surras que fossin necessarias.

Pero, tement que aquesta intervenció deis perros cristianos sigui mal vista pels seus súbdits fidels, avans de autorisarla ha preguntat als doctors de la llei si creuen qu' está en el dret de ferho.

Y ¿saben vostés qué li ha succehit? Que 'ls ulemas li han contestat que sí.

Y 'ls chorfas li han respost que no.

Atribulat ab semblant conflicte, ¿qué resoldrá el pobre Abd-el-Aziz?

No li queda més recurs que ferho á palletas.

¿Bona l' hem feta, Geroni! Sembla que s' ha descubert una important falsificació de bitllets de la rifa de Nadal.

¿Figúrinse ara quin enredo si un d' aquests bitllets tragués la grossa!

¿Cóm se las compondria el Govern pera solventar la qüestió?...

Per mi, no hi hauria més que un medi.

—El teu bitllet ¿no es fals?—podria dir al agraciad.

—Donchs... cobra també el premi ab moneda falsa. A Espanya ray, que casi 'n circula més d' aquésta que de bona!...

Se sab que 'n Muley Haffid á Mazagán vol tornar per veure d' apoderarse'n y tornarla á deixá en pau.

¿Ab aixó, Haffid, t' entretens?

¡Vaja, home, ja ets maza-gán!

De la seguretat que ofereixen las construccions de la Companyia del Nort ne dona exacta idea aquest anunci, colocat en las estacions de Santa Bárbara y Tortosa:

«Es peligroso asomarse por las ventanillas al paso del puente del Ebro.»

Dilluns, día 30 Desembre sortirà

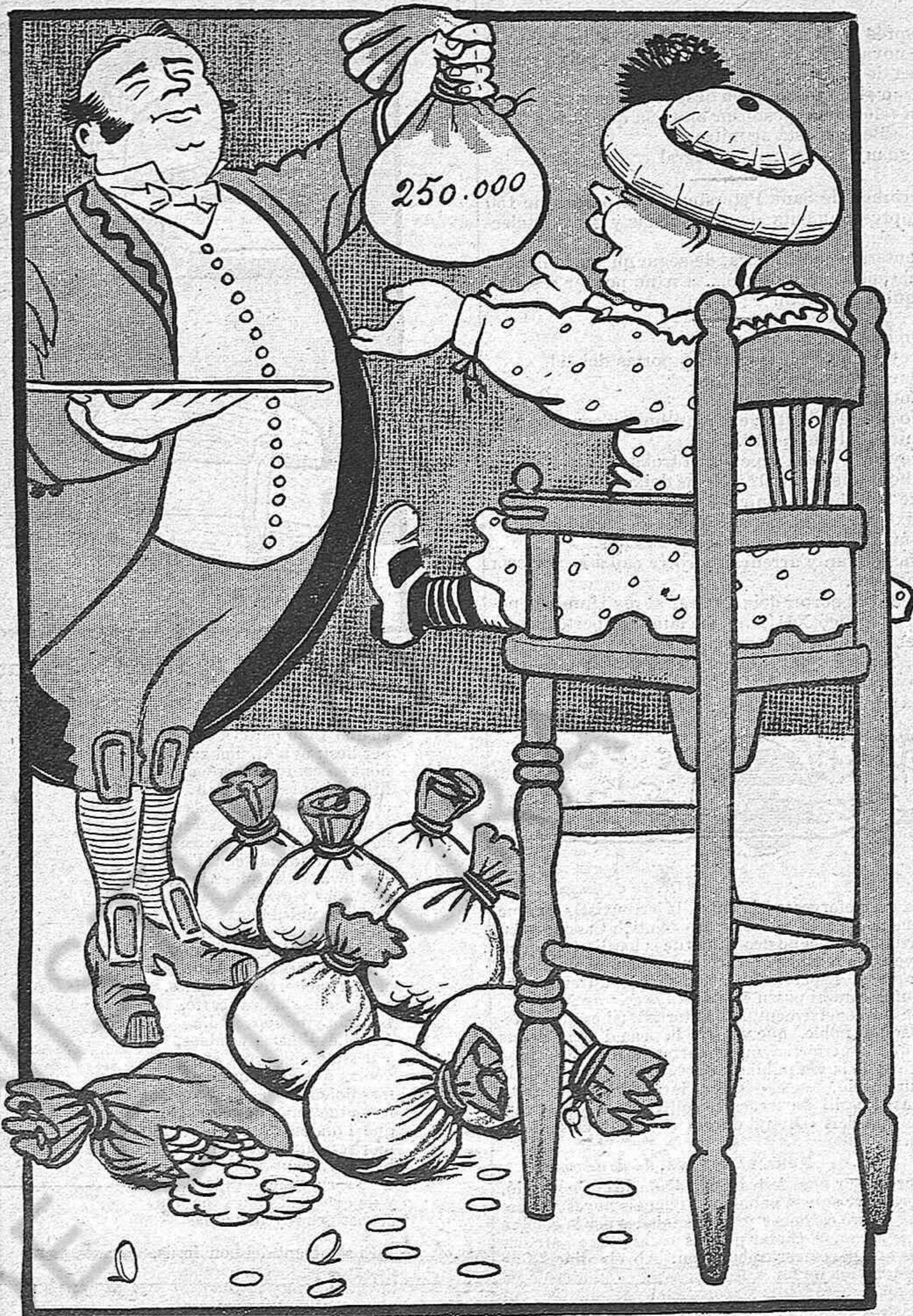

2 ralets per tot arreu y bon profit.

«¡Cómo cambian los tiempos!»

En temps d' Herodes, als infants els tractaven aixís.

Ara 'ls tractan d' aquesta manera.

A la qüenta, la famosa Companyia, pera estalviar-se ferro, va fer el pont massa estret, y ara 's troba ab que 'l desdixat viatger que treu el nas per las finestretas del cotxe, 's queda xató per tota la vida.

¡Oh, quín gran país!

—En Tolstoi ha escrit una obra parlant de revolució. La Nova *duma* comensa altra volta á armar soroll. —Y el czar, donchs ¿ab quina cara 's mira aquestas qüestions?... —El czar?... No está pas per llibres, per *Dumas* ni per *Tolstois*.

Aquest sí que no té péls á la llengua. L'altre dia, el ministre inglés John Burns, després d' afirmar en un *meeting* celebrat á Leeds que las relacions entre Inglaterra, Fransa y Alemania son excelents y que tot perill de complicacions s'ha desvanescut, va anyadir que 'ls rumors de possibles conflictes que de tant en tant circulan se deuen

únicament á certs papers provocadors, dels quals els amos son *uns miserables*, els redactors *uns bandolers* y 'ls lectors *uns imbécils*.

Si 'ls aludits ho volen més clar... poden tirarhi una mica d' aygua.

Don Alejandro no sossega. Després de las representacions de *La gatita blanca* donadas en el seu teatro, festas filantrópicas. Acabadas las festas filantrópicas, expendició de participacions de la rifa de Nadal.

Home, ja que hi está posat ¿per qué no construeix també una plassa de toros? La qüestió es elevar el nivell moral dels seus admiradors.

Y 'm sembla qu' entre 'ls toros y la rifa, la elevació hauria de ser formidable.

Diu que 'n Taft deixa la Europa; diu que 'n Taft, per fi, se 'n va; diu que 'n Taft se 'n torna á América... ¿Hi va en barco ó en *taft-taft*?

S'ha empenyat ara *El Liberal* en qu' en Cambó ha de ser ministre ab en Maura, y no hi ha dia que s' olvidi de cantarnos la lletania:

Cambó ministro, Cambó en el Gobierno, Cambó y la cartera...

¡Pobre *Liberal*! ¡Cóm se coneix que las *secuestradas* escassejan! ¡Vés ab quinas petitesas s' ha d' entretenir!

A Madrid el pa ha sofert una puja extraordinaria, de quinas resultas d' ara endavant un trist llonguet costará nada menos que deu céntims.

Quan las cosas van malament, ja se sab, qui reb primer es el pa.

Davant d' aixó el poble exclama,

obrint quatre pams de boca:
—Si ens apujan el pa, al menos ens abaixessin la coca.

En Dato ha presentat un projecte pel qual, d' ara endavant, el Congrés celebrarà sessions els diumenges al dematí.

En Dato es molt treballador. Pero el pobre home no ha pensat que 'l diumenge al matí haurá d' anar á missa.

Pera salvar aquest descuyt y pera matar ab un tiro dos pardals, lo millor fóra que anés un capellá á las sessions.

Aixis en las circulars que s' envían els dissaptes als diputats podrian posarhi:

«*Mañana: á las 8: Proyecto de ley de Administración local; á las 9: Comunión general; á las 9 y media: Presupuesto de Marina; á las 10: solemne oficio; etcetra, etc.*»

SUSCRIPCIÓN A FAVOR DE LA FILLA DE DON JOSEPH NAKENS

Quota única individual, 10 céntims

Joseph Sisquella.—Un solidari.—M. Z.—Joseph Nogué.—Un futurista.—Ignasi Serra.—M. osta.—J. Bancis.—M. Boadella.—A. Llivi.—Salustiano Bolinches.—José Gispert.—Eduardo Sanz.—Ramón Badia.—José Dalfo.—Wifredo Jené.—G. L.—Mayet.—Joaquim Aymami.—A. Subirats.—A. S. Salvat.—D. Salyat.—Guardia.—Pizarol.—P. V.—P. S.—V. S.—E. J.—J. E.—P. V.—R. G.—Joan Sisquella.—E. D.—Tres amigos.—Antoni Feliu.—Magí Jornet.—A. C. B.—Enrique Gasulla.—Un ácrata.—Un arbitrari.—L. Brunet.—Un dibuixant.—Jaume Tura.—J. Miret.—J. Barea.—Pere Robellat.—Joaquim Costa.—J. P.—Ventura Llanta.—Emilio Alsina.—Aurelio Fernández.—M. O.—Jaime Rosich.—J. V.—E. V.—Un kabileno.—Otro id.—J. L.—R. Larruy.—F. C.—Un libertario.—Teresa Sisquella.—María Oriol.—Sofia Lloveras.—Un grupo de 23 treballadors de la casa Riviere y fills.—Amor y Libertad.—Juan Forn.—Jaume Sala.—Un noucentista.—J. M. C.—J. G.—Joan Cantallu.—Joaquim Noble.—Jopeh Bondados.—Anton Generós.—Felip Majoral.—Jaume Cutzet.—Agustí Ginesta.—Jaume Rufaste.—Francisco Tuset.—Miguel Cerdá.—Joan Pi.—M. Rosell.—J. Blasi.—Pere Blasi.—Andresito.—Ramón Anglada.—Mariano Anglada.—María Capellá.—Eularia Grabolosa.—P. Romaguera.—Nogueras Oller.—Centre Republicá de Pobla de Claramunt (cuotas á 10 céntims).—Total: 21'10 pessetas.

Segueix oberta la subscripció.

Caballers: Leandro Roura, Roseta Baroni, Joseph Gaspar y C.ª, Ramón Bassaganyas, N. Clotet Marqués, Un repastissó enbofegat, J. B. Basil, Teslod de C. P., Dos resuscitats, Hipòlit Nadal, Un baylet, Met de Ribas, Petit Quevedo, y Miquel Serrats: No serveix.

Caballers: Un qu' estima á una Quimeta, Joseph Bassaganyas, Nonito de M. R., Miquel Roca, y R. A. (a) Pau de las Calsas curtas: Alguna cosa.

Caballer: V. M.: Si sapigués tant de jiu-jitsu com de fer versos coixos, ja podria retar á n' en Rakú ab la seguret de guanyarli las mil pelus.—Pineda y Roig: Es molt difícil la comprobació d' aquestas cosas. Tot podria ser, per xó, no 's pensi...—Pepet del C.: Rebut y gracias.—E. S. (a) Romanos: Si l' entench, que 'm pelini—Noy dels pets: M' agradan més els del Concell de Cent de 'n Peyo. Qüestió de gustos!—Francesch Palau: ¿Ahont va ab aquesta historia kilométrica? Y que no ho sab que aixó d' escriure els versos en prosa sols es permés als futuristas?...—Sens-Mácula: Donchs miri que aixó de morir-se no fa riure gens.—R. C. Pineda: Aquesta descripció del dia de Nadal ens ha entusiasmat: *Tortells-neulas y turróns—y pollastres y capóns—y abrossadas y petóns...* Uy, uy, uy, quina salivera que 'ns fa venir!... Bacanalerol!...—Antoni Feliu: Publicar aixó y anar el responsable á l' ombra seria una mateixa cosa. Ja n' estém cansats d' enviar puros á la torre.—Manel Humbert: Els xistos son més aprofitables que 'ls dibuixos.—Tallé-Osk: Tot dependrà del espay. Y si va, anirà arreglada.—P. Romaguera: Els versos creyém prudent no insertarlos. La modestia del seu amic ens ho priva. Respecte al encàrrech que 'ns fa, sápigua que queda cumplert y que té cinch céntims que sobran á la seva disposició. Las altrás composicions son plenas de candor, pero buydas de originalitat y valentia.—P. S. B.: L' acudit es del género asquerós. Aixó no s' ha d' escriure. ¿No ho veu, que aixó del *treure 'l dinar* es una *provocació*?... Ara ja no s' estilan aquestes xistos.—Andresito: Rebut els dos traballs. Entren en cartera, esperant tanda.—Lluís Sureda Parafís: Ara ja está millor aixó. Veurem de donarli un destino prudencial.—J. T. (Sarreal): Hi ha cosas que no 's poden dir sense corre un gran perill, y si 's diuhen ha de ser de certa manera. Ademés, el fet interessaria sols á la localitat.—J. T. (Calafell), y J. G. (Alella): No podem publicar las cartas que 'ns remeten, per varis motius.

LA CARICATURA AL EXTRANJER

Sobre la perdua del globo dirigible «Patria»

—Es un juguete sumamente perfeccionado. Vosté 'l deixa anar bruscamente, el globo s' eleva y... ¡ja l' ha vist prou!

—Deurá estar content mussiu Hervé... ¡ja no hi ha Patria!

ADVERTENCIA

Tota la correspondencia, lo mateix l' administrativa que la de redacció, ha de venir dirigida al Editor-propietari de LA CAMPANA DE GRACIA, D. Antoni López.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª